

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3361

Vragen van het lid **Erkens** (VVD) aan de Minister voor Klimaat en Energie over *de opschaling van de groen gas productie in Nederland* (ingezonden 3 juni 2022).

Antwoord van Minister **Jetten** (Klimaat en Energie) (ontvangen 4 juli 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 3254.

Vraag 1

Kunt u aangeven wat de totale ambitie is in de groengassector op dit moment? Om hoeveel miljard kuub (bcm) groen gas gaat het dan per 2025 en 2030?

Antwoord 1

In het Klimaatakkoord heeft de groen gassector de ambitie uitgesproken 2 bcm groen gas te willen produceren in 2030. De recent opgerichte sectororganisatie Platform Groen Gas, die door een fusie van 4 brancheverenigingen is ontstaan, onderschrijft deze ambitie.

Vraag 2

Hoe verhoudt deze totale ambitie zich ten opzichte van het doel voor groen gas dat u heeft gesteld van 2 bcm in 2030? Ziet u daarmee kansen om uw doelen te verhogen?

Antwoord 2

Deze sectorambitie is in lijn met mijn beleidsambitie. Op basis van de huidige productie in Nederland, namelijk 0,2 bcm, is 2 bcm in 2030 een stevige ambitie. Desalniettemin zal ik, in lijn met mijn toezegging aan het lid Erkens, tijdens het CD Klimaat & Energie d.d. 24 maart 2022, in het Programma Groen Gas onderzoeken of een hogere ambitie haalbaar is. Ik verwacht uw Kamer hier nader over te kunnen informeren aan het einde van 2022.

Vraag 3

Welke verschillende technieken lijken volgens u vooralsnog kansrijk om een aanzienlijke hoeveelheid groen gas te produceren?

Antwoord 3

Op hoofdlijnen zijn er drie technieken om groen gas uit biograndstoffen te produceren: vergisting, thermische vergassing en superkritische vergassing. Vergisting is een bestaande en reeds breed toegepaste techniek. Beide

technieken voor vergassing zitten nog in de opschalingsfase, maar zullen naar verwachting een bijdrage leveren aan de ambities van 2030. Het kabinet ziet voor alle drie de technieken een rol weggelegd in het realiseren van de groen gasambities: iedere techniek kent zijn eigen optimale toepassingsbereik in termen van soorten biograndstoffen die verwerkt kunnen worden en toepassingschaal. Het kabinet zal in het kader van de in vraag 2 genoemde toezegging onderzoeken of er meer technieken of grondstoffen zijn die een duurzame bijdrage kunnen leveren aan groen gasproductie in Nederland.

Vraag 4

Kunt u per techniek aangeven wat het aandeel in de ambitie onder vraag 1 is voor 2030?

Antwoord 4

Beleidsmatig heb ik geen verwachtingen of voorkeuren voor bepaalde groen gastechnieken. In de studie die CE Delft heeft gedaan voor de bijmengverplichting groen gas en die op 1 juli jl. aan uw Kamer is aangeboden, gaat CE Delft uit van circa 0,15 tot 0,55 bcm superkritische vergassing, circa 0,2 tot 0,5 bcm thermische vergassing en circa 0,65 tot 1,05 bcm vergisting.

Vraag 5

Op welke manier wordt elk van deze technieken ondersteund? Is daarbij ruimte voor maatwerk?

Antwoord 5

Deze technieken worden op dit moment primair ondersteund middels de SDE++, waarbinnen aparte categorieën zijn ingericht voor vergisting en vergassing. Ook de regeling Energie voor Vervoer en de aangekondigde bijmengverplichting groen gas in de gebouwde omgeving dragen bij aan de opschaling en ondersteuning van deze technieken. Deze instrumenten zien alle drie op generieke stimulering van groen gas productie. Daarnaast is vergassing één van de technieken waarvoor ondersteuning wordt beoogd via de in het Coalitieakkoord genoemde, vroege fase-opuschalingsregeling. Bij de uitwerking van deze vroege fase-opuschalingregeling zal ik nauwkeurig kijken naar de specifieke benodigde ondersteuning van vergassingsproducenten. Het kabinet acht aanvullende ondersteuning voor vergassing wenselijk omdat vergassing een significante bijdrage kan leveren aan de transitie, maar op dit moment als innovatieve techniek nog onvoldoende kan concurreren op kosteneffectiviteit in de SDE++.

Vraag 6

Wat kunt u doen om de ontwikkeling van locaties, dat nu tegen lange vergunningaanvragen aanloopt, voor de ontwikkeling van groengasproductie te versnellen?

Antwoord 6

Ik herken dat de langdurige procedures voor ruimtelijke inpassing een barrière zijn voor de tijdige opschaling van de groen gas productie. In lijn met de Routekaart Groen Gas (Kamerstuk 32 813, nr. 487) onderzoek ik momenteel met de Unie van Waterschappen en Energiebeheer Nederland welke rol respectievelijk waterzuiveringslocaties en voormalige mijnbouwlocaties kunnen spelen in het versneld inpassen van groen gasproductie. In het Programma Groen Gas zal ik mijn beleid intensiveren. Naast het vinden van geschikte locaties, is het versnellen van ruimtelijke inpassingsprocedures en vergunningverlening een aandachtspunt. Om deze reden heb ik een interbestuurlijke werkgroep opgestart om met de decentrale overheden te bespreken in welke mate zij zich committeren aan de landelijke opgave voor groen gas, welke rol zij kunnen spelen in het versnellen van de ruimtelijke inpassing van groen gas productie en te verkennen welke werkwijze en instrumenten voor die versnelling nodig zijn. In het kader van RePowerEU heeft de Europese Commissie enkele voorstellen gedaan voor aanpassingen aan de RED die ook gericht zijn op het stroomlijnen van ruimtelijke procedures en besluitvorming. Ik heb u op 17 juni geïnformeerd over de RePowerEU voorstellen en mijn appreciatie hierop (Kamerstuk 22 112 nr. 3438).

Vraag 7

Wat is uw analyse ten opzichte van de subsidieaanvragen van groengastech-
nieken binnen verschillende regelingen? Wat zijn de meest gehoorde
problemen bij het aanvragen van stimulering? Hoe lost u deze problemen op?

Antwoord 7

Binnen de SDE++ is het – vanwege de onderlinge concurrentie tussen
aanvragen – onzeker of het subsidiebudget toereikend is om alle groen
gasaanvragen te honoreren. Dit is in het bijzonder het geval voor projecten
die een relatief hoge subsidie-intensiteit hebben. Daarom is besloten om in
de SDE++ 2023 zogenaamde «hekjes» te introduceren. Hierover zal ik uw
Kamer op korte termijn nader informeren. Een andere beperking is dat groen
gasprojecten heterogeen van aard en kosten kunnen zijn en het niet altijd
mogelijk is om deze heterogeniteit te vatten in een passende subsidie voor
alle projecten. Om onder meer deze redenen ziet het kabinet een rol
weggelegd voor de bijmengverplichting als instrument om de verdere groei
van groen gas te faciliteren. Zoals in mijn antwoord op vraag 5 aangegeven,
kijkt het kabinet hiernaast ook naar de mogelijkheden om een innovatieve
techniek als vergassing te ondersteunen via de vroege fase opschalingsrege-
ling.

Vraag 8

Ziet u ruimte voor een grotere rol voor (overheids-
)investeringsmaatschappijen in het stimuleren van groengasproductie op
grote schaal?

Antwoord 8

Ik zie voor zowel publieke, als private, kapitaalverstrekkers een grote rol in het
stimuleren van de productie van groen gas. Ik zie dat verschillende partijen
deze rol al pakken, zoals InvestNL dat in SCW Systems, een bedrijf dat zich
bezighoudt met superkritische vergassing, heeft geïnvesteerd.¹ Met de
beoogde beleidsstappen, zoals de bijmengverplichting, verschaffen we
verdere zekerheid aan de markt en stimuleren we de rol van publieke en
private investeringsmaatschappijen.

Vraag 9

Deelt u de mening dat stimulering van groen gas extra aandacht verdient in
bijvoorbeeld de SDE++ vanwege de toenemende krapte op het elektriciteits-
net?

Antwoord 9

De krapte op het elektriciteitsnet laat zien dat we in de verduurzaming van de
energievoorziening op meerdere sporen moeten inzetten, waaronder groen
gas. Dit is ook een reden dat het kabinet heeft besloten om in 2023 hekjes te
introduceren in de SDE++. Daarnaast moeten bedrijven aan alle vereisten
voldoen die bij een specifieke SDE++-categorie horen en aantonen dat hun
project haalbaar is. Bij categorieën voor elektriciteitsproductie (zoals zon-PV
en windenergie) moet een transportindicatie (van de netbeheerder) worden
meegestuurd, waaruit moet blijken dat er transportcapaciteit (voor het
terugleveren van elektriciteit op het elektriciteitsnet) beschikbaar is. Door
toenemende krapte kunnen hierdoor minder zon-PV-projecten aan bod
komen, wat ten goede kan komen aan andere technieken, waaronder groen
gas. In de SDE++ 2022 is ten slotte een plafond voor hernieuwbare elektrici-
teit opgenomen en door de toevoeging van hekjes aan de SDE++ per 2023,
verwacht ik dat de SDE++ de komende jaren een betere stimulans zal geven
aan de productie van groen gas.

Vraag 10

Kunt u een update geven van de uitwerking van de route voor bioLNG in de
Regeling Energie Vervoer?

¹ <https://www.invest-nl.nl/actueel/invest-nl-investeert-in-scw-systems-voor-verdere-opscaling>

Antwoord 10

In de regeling Energie voor Vervoer zijn twee routes opgenomen ter stimulering van bioLNG: een fysieke en een vergroende route. Bij de fysieke bioLNG route moet er aangetoond worden dat de bioLNG direct uit groen gas is vervaardigd. Praktisch betekent dit dat er een duidelijke fysieke koppeling moet zijn tussen de locatie waar groen gas geproduceerd wordt en de locatie waar groen gas tot bioLNG vervloeit wordt. De vergroende bioLNG route houdt in dat een geleverde hoeveelheid LNG met garanties van oorsprong voor gas uit hernieuwbare energiebronnen boekhoudkundig vergroend kan worden. Hierdoor wordt het mogelijk gemaakt om bioLNG te produceren op plekken waar geen sprake is van fysieke groen gas productie. Hier staat tegenover dat er ergens in Nederland groen gas geproduceerd moet zijn en geïnjecteerd moet worden in het gasnet. Bij de verdere ontwikkeling van deze routes in de regeling Energie voor Vervoer zal gemonitord worden op de samenhang en interactie met de bijmengverplichting groen gas (cf. de Kamerbrief over de bijmengverplichting d.d. 1 juli jl.)

Vraag 11

Zijn er mogelijkheden bij u bekend om de productie van groen gas in 2025 al fors te verhogen zodat we onze afhankelijkheid van Russisch gas versneld afbouwen? Hoe gaat u dit faciliteren?

Antwoord 11

Een van de manieren om minder afhankelijk te zijn van Russisch gas is door in te zetten op duurzame gasvormige energiebronnen, waaronder groen gas. Zoals in de kamerbrief van 14 maart aangegeven (Kamerstuk 29 023, nr. 283) zet het kabinet in op een significante opschaling van de groen gas productie. De Nederlandse productieambities tellen op tot 2 miljard m³ groen gas in 2030. Deze opschaling is significant en vraagt versnelling op meerdere aspecten, zoals stimuleringsmaatregelen, grondstofbeschikbaarheid, ruimtelijke inpassing en innovatie (zoals vergassing). Het kabinet zal bij de uitwerking van deze maatregelen in het Programma Groen Gas zeker oog hebben voor de mogelijkheid om al richting 2025 de productie van groen gas te versnellen op basis van bestaande instrumenten als de SDE++, maar stelt ook vast dat het gezien de langjarige (ruimtelijke) procedures en ontwikkeltrajecten niet realistisch is een forse productieverhoging richting 2025 te verwachten.

Vraag 12

Welke handvaten geeft RePowerEU aan Nederland om versneld aan de slag te gaan met groen gas?

Antwoord 12

RePowerEU geeft verschillende handvaten om versneld aan de gang te gaan met groen gas. Zo heeft de Commissie het doel gesteld om in 2030 35 miljard kubieke meter (bcm) groen gas te produceren². In de RePowerEU mededeling van afgelopen mei³ beschrijft de Commissie in het *actieplan Biomethaan* verschillende maatregelen om het 35 bcm-doel te halen. In het actieplan wordt o.a. ingezet op het 1) ontwikkelen van een pan-Europees groen gas publiek-privaat partnerschap, 2) nationale groen gas strategieën en 3) verschillende specifieke inhoudelijke acties (o.a. versnellen van de vergunningverlening, innovatie en gebruik EU-(landbouw)fondsen voor groen gas). Het kabinet staat positief tegenover het Europese groen gas doel (zie Kamerstuk 22 112, nr. 3403) en de maatregelen in het *actieplan Biomethaan*. Nederland wacht verdere uitwerking van het plan af. Hierbij heb ik in het bijzonder aandacht voor de inhoudelijke maatregelen uit het actieplan, specifiek de maatregelen rondom vergunningen en EU fondsen. Ik kijk nu naar de verschillende nationale mogelijkheden om vergunningverlening en ruimtelijke inpassing te versnellen, zie ook mijn antwoord op vraag 6. Daarnaast kijkt het kabinet (in lijn met de aanbevelingen van de Commissie op het Nationaal Strategisch Plan⁴) nu reeds naar de mogelijkheden om via

² Dit is al in april aan uw Kamer gecommuniceerd, zie Kamerstuk 22 112, nr. 3403.

³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_3131

⁴ Kamerstuk 28 625 nr. 338.

het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en Subsidiemodules Brongerichte Verduurzaming Stal- en managementmaatregelen de productie van groen gas te ondersteunen, in aanvulling op andere (nationale) regelingen.